

SYSTEMY PARTYJNE NA ŚWIECIE

Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

- przez wiele lat typowy przykład systemu dwupartyjnego, ostatnio zdarza się przejawiać cechy systemu dwuipółpartyjnego (brak jednoznacznego zwycięscy w wyborach i decydującą rolę odgrywa nieduża partia trzecia)
- dwie liczące się partie:
 - Partia Konserwatywna (torysi)
 - Partia Pracy (labourzyści)

Republika Federalna Niemiec

- kilka liczących się partii: Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU), Unia Chrześcijańsko-Społeczna (CSU), Socjaldemokratyczna Partia Niemiec (SPD), Wolna Partia Demokratyczna (FDP), Die Linke (Lewica) i Sojusz 90/Zieloni
- na przełomie wieków na szczeblu federalnym tzw. system dwuipółpartyjny – u sterów władzy zmieniały się CDU-CSU i SPD, które zawierały koalicje z FDP
- 2005–2009 władzę sprawowała tzw. wielka koalicja – zjednoczone siły obu wielkich partii: chadeków i socjaldemokratów
- obecnie typowy system wielopartyjny (rząd SPD i FDP)

Republika Francuska

- system dwublokowy – koalicja partii prawicowych (Republikanie + Unia Demokratów i Niezależnych) przez kilkadziesiąt lat rywalizowała z koalicją partii lewicowych (Partia Socjalistyczna, Francuska Partia Komunistyczna, Zieloni)
- istnieje kilka innych partii, których obecność powoli dekonstruuje ten system partyjny: partie populistyczne (narodowa Front Narodowy i lewicowa Francja Nieujarzmiona) oraz centrowy Ruch Demokratyczny
- prezydent Macron powołał nową partię: liberalne Republika Naprzód, która dodatkowo rozбивa dotychczasowy system

Republika Włoska

- system rozbitcia wielopartyjnego, choć w ostatnich latach system wydawał się ewoluować w kierunku dwublokowego
- obecnie u władzy prawicowa koalicja Bracia Włosi (skrajna prawica), Liga i Forza Italia; ponadto w parlamencie centrolewica z największą Partią Demokratyczną oraz centrowy blok Trzeci Biegun i populistyczny Ruch Pięciu Gwiazd

Federacja Rosyjska

- formalnie system wielopartyjny (partii dominującej), a w praktyce system partii hegemonicznej
- od 2001 na rosyjskiej scenie politycznej dominuje centrowa, proprezydencka partia Jedna Rosja (Единая Россия = Jedinaja Rossija), założona 2001

Konfederacja Szwajcarska

- system wielopartyjny kooperacji partii
- partie rywalizują w okresie przedwyborczym, a po wyborach wszystkie lub większość partii współpracuje ze sobą ponad podziałami i tworzą koalicyjny rząd, który działa zgodnie z ustaleniami międzypartyjnymi
- zawarte w 1959 r. porozumienie o złotej regule 2+2+2+1 (miejsca w Radzie Federalnej: Szwajcarska Partia Ludowa (SVP), Socjaldemokratyczna Partia Szwajcarii (SPS), Radykalno-Demokratyczna Partia Szwajcarii (FPD), a jedno miejsce przysługuje Chrześcijańsko-Demokratycznej Partii Ludowej Szwajcarii)

Stany Zjednoczone Ameryki

- typowy system dwupartyjny:
 - liberalna Partia Demokratyczna
(symbol: osioł)
 - konserwatywna Partia Republikańska
(symbol: słoń)
- przynależność do partii to głównie uczestnictwo w prawyborach
- na czele partii komitet z przewodniczącym urzędującym prezydentem lub kandydatem na prezydenta